

Hbo-competenties met deelcompetenties ict en toelichting

Hieronder staan de zes hbo-competenties die een rol spelen in de ict-opleidingen. De competenties 1 t/m 4 gelden bij het beoordelen van elke praktijk-/beroepstaak. De competenties 5 en 6 mag de student aantonen met behulp van een concrete praktijksituatie of opdracht die hij¹ heeft uitgevoerd.

hbo-competentie	deelcompetenties ict	toelichting
1. professioneel vakmanschap	-planmatig werken -toepassing van (wetenschappelijke) kennis en inzichten -kwaliteit leveren -ondernemen	Je hebt kennis en vaardigheden die belangrijk zijn voor jouw rol als professional in het ict-werkveld. Je kunt de kennis die je hebt opgedaan beoordelen op relevantie. Op basis daarvan maak je keuzes bij het uitvoeren en oplossen van praktijkvraagstukken. Je hanteert daarbij een methodische werkwijze, stelt criteria op waaraan het resultaat moet voldoen en werkt volgens professionele (internationale) ict-standaarden. Je hebt een ondernemende houding.
2. onderzoekend vermogen	-analyse en oordeelsvorming -onderzoeken -creativiteit*	Je bent onderzoekend en brengt verschillende aspecten van een vraagstuk of probleem vanuit verschillende perspectieven in kaart. Je verzamelt relevante informatie uit erkende bronnen. Je analyseert deze informatie en brengt deze op systematische wijze met elkaar in verband. Op basis hiervan vorm je een oordeel en kom je tot een oplossing. Je kunt verschillende invalshoeken gebruiken om tot nieuwe ideeën en oplossingen te komen.
3. leervermogen	-reflecteren -zelfsturing	Je bent in staat om op je eigen handelen te reflecteren en daarin sterke en minder sterke kanten te benoemen. Je staat open voor de visie en feedback van anderen en geeft sturing aan je eigen ontwikkeling als ict-professional.
4. communicatief vermogen	-communiceren -rapporteren -klantgerichtheid	Je bent sensitief, toegankelijk en overtuigend in je communicatie met uiteenlopende doelgroepen, waaronder klanten. Je neemt de vraag van de klant als uitgangspunt, maakt duidelijke afspraken en checkt of steeds aan de verwachtingen is voldaan.
5. beroepsethiek en maatschappelijke oriëntatie	-maatschappelijke verantwoordelijkheid en beroepsethiek	Je weet wat er in de samenleving speelt en houdt daar rekening mee bij het uitvoeren van het werk. Je bent je bewust van de betekenis van aangeleerde kennis en vaardigheden in de maatschappelijke context. Je beschikt over het vermogen om kennis kritisch te toetsen en te handelen volgens de geldende (beroeps)normen.
6. samenwerken	-samenwerken -leidinggeven	Je bent in je samenwerking met collega's zowel taak- als teamgericht om resultaten zo efficiënt en effectief mogelijk te realiseren. Je kunt functioneel leiding geven aan een (project)team en teamleden stimuleren en motiveren. Je werkt goed samen met de klant.

¹ Voor de leesbaarheid is gekozen voor de mannelijke vorm om daarmee zowel mannen als vrouwen aan te duiden.

Hbo-competenties met deelcompetenties ict en bijbehorend gedrag.

Onderstaande competenties gelden bij het beoordelen van elke praktijk-/beroepstaak. Het bijbehorend gedrag dient om een uniform beeld te krijgen van het gedrag dat van de hbo-er wordt verwacht. Het is uitdrukkelijk niet bedoeld als afvinklijst. Ze zijn een hulpmiddel voor jou, je begeleiders en beoordelaars om tot een gezamenlijke interpretatie van het gewenste gedrag te komen.

Competentie: Professioneel vakmanschap	
<i>Deelcompetenties ict</i>	<i>bijbehorend gedrag</i>
Planmatig werken	<ul style="list-style-type: none">- stelt doelen in termen van meetbare resultaten- stelt (project)planningen op en volgt deze- onderneemt actie als de planning niet wordt gehaald
Toepassing van (wetenschappelijke) kennis en inzichten	<ul style="list-style-type: none">- maakt een gefundeerde keuze uit toe te passen (internationale) theorieën, methoden, technieken en modellen- past kennis en inzichten adequaat toe- integreert kennis en inzichten vanuit verschillende (internationale) vakinhoudelijke disciplines
Kwaliteit leveren	<ul style="list-style-type: none">- stelt vooraf criteria op waar een resultaat aan moet voldoen- controleert of een resultaat aan de criteria voldoet- werkt nauwgezet en precies- werkt volgens standaarden
Ondernemen	<ul style="list-style-type: none">- ziet kansen en benut deze- neemt ongevraagd actie bij mogelijke problemen- doet voorstellen voor het ontwikkelen of verbeteren van diensten/producten/processen- durft weloverwogen risico's te nemen- hakt tijdig knopen door, wacht niet af tot anderen voor hem beslissen

Competentie: Onderzoekend vermogen	
<i>Deelcompetenties ict</i>	<i>bijbehorend gedrag</i>
Analyse en oordeelsvorming	<ul style="list-style-type: none">- haalt de essentie en relevantie uit gegevens- scheidt feiten van meningen/interpretaties- onderscheidt hoofd- van bijzaken- stelt oorzaak en gevolg vast- beoordeelt oplossingen op vooraf opgestelde criteria- trekt beargumenteerde conclusies, voortvloeiend uit voorgaande analyse
Onderzoeken	<ul style="list-style-type: none">- bekijkt een vraagstuk vanuit de belangrijkste betrokken partijen en hun belang- brengt verschillende aspecten van een vraag/probleem in kaart- kan een probleemstelling definiëren en uitwerken in deelvragen- maakt een gefundeerde keuze uit onderzoeksinstrumenten (interview, enquête etc.)- vergaart relevante informatie- checkt informatie, vermijdt niet onderbouwde conclusies- vermeldt bronnen op correcte wijze
Creativiteit	<ul style="list-style-type: none">- produceert ideeën- komt met nieuwe en originele oplossingen- gebruikt bestaande oplossingen in nieuwe toepassingen- bekijkt vraagstukken vanuit minder voor de hand liggende perspectieven

Competentie: Leervermogen	
<i>Deelcompetenties ict</i>	<i>bijbehorend gedrag</i>
Reflecteren	<ul style="list-style-type: none"> - staat open voor andere visies en methoden, kan eigen opvattingen loslaten - vraagt feedback over eigen aanpak en resultaten - brengt sterke en zwakke kanten van het eigen functioneren in kaart
Zelfsturing	<ul style="list-style-type: none"> - formuleert ontwikkeldoelen op basis van reflectie - onderneemt actie op ontwikkeldoelen - past indien nodig gedrag aan op basis van feedback en inzichten - neemt verantwoordelijkheid voor eigen handelen

Competentie: Communicatief vermogen	
<i>Deelcompetenties ict</i>	<i>bijbehorend gedrag</i>
Communiceren	<p><i>Toegankelijkheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - spreekt duidelijk, verstaanbaar en in een goed tempo - heeft een energieke/enthousiaste verteltoon - is to the point - gebruikt non-verbale communicatie effectief - stemt taalgebruik af op de doelgroep - spreekt en schrijft correct Nederlands/Engels - hanteert een duidelijke en logische structuur - gebruikt communicatiehulpmiddelen effectief <p><i>Sensitiviteit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - luistert actief: stelt open vragen, vraagt door, checkt eigen interpretaties - controleert of de boodschap is overgekomen door samen te vatten, vragen te stellen en uit te nodigen tot reactie - geeft door houding en gedrag blijk van interesse in anderen - houdt rekening met anderen - houdt rekening met diverse culturele normen en waarden <p><i>Overtuigingskracht:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - legt helder uit waarom iets is gedaan of gedaan moet worden - komt met logische en relevante argumenten op het juiste moment - benoemt het gezamenlijk belang - krijgt anderen zover dat ze positief reageren op een voorstel
Rapporteren	<ul style="list-style-type: none"> - stemt een rapportage af op de doelgroep - spelling en grammatica zijn in correct Nederlands/Engels - rapportage heeft een duidelijke en logische structuur - gebruikt de standaardonderdelen van een rapportage correct - lay-out is verzorgd
Klantgerichtheid	<ul style="list-style-type: none"> - neemt wensen van klanten als uitgangspunt - maakt duidelijke afspraken met klanten en houdt zich daar aan - reageert tijdig en oplossingsgericht op vragen en wensen/klachten van klanten - checkt of aan verwachtingen is voldaan

Hbo-competenties met deelcompetenties ict en bijbehorend gedrag.

Onderstaande competenties gelden niet bij het beoordelen van elke praktijk-/beroepstaak, maar hier mag de student concrete situaties of opdrachten aan geven waarbij deze competenties aangetoond kunnen worden.

Competentie: Beroepsethiek en maatschappelijke oriëntatie	
<i>Deelcompetenties ict</i>	<i>bijbehorend gedrag</i>
maatschappelijke verantwoordelijkheid en beroepsethiek	<ul style="list-style-type: none">- houdt rekening met ethische aspecten van de beroepsuitoefening, bijvoorbeeld privacy en security aspecten- houdt rekening met de maatschappelijke gevolgen en de duurzaamheid van oplossingen, zoals bijvoorbeeld van een nieuw IT-systeem- toont respect voor mens en samenleving

Competentie: Samenwerken	
<i>Deelcompetenties ict</i>	<i>bijbehorend gedrag</i>
Samenwerken	<p><i>Taakgerichtheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- levert een actieve bijdrage aan een gezamenlijk resultaat in een (multidisciplinair) team- heeft goed overzicht wie wat wanneer moet doen- komt afspraken na- kijkt kritisch naar eigen bijdragen, vraagt hoe het beter kan- kijkt kritisch naar bijdragen van anderen, stelt vragen, geeft opbouwende feedback <p><i>Teamgerichtheid:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- draagt bij aan een goede teamsfeer- betreft teamleden bij discussie en besluitvorming, vraagt naar hun mening- ondersteunt teamleden, biedt gevraagd en ongevraagd hulp- vraagt zelf tijdig hulp- staat open voor suggesties en feedback van anderen, laat merken deze serieus te nemen- spreekt teamleden op constructieve wijze aan op het niet nakomen van afspraken en ander ongewenst gedrag- stelt conflicten aan de orde op een open en oplossingsgerichte wijze
Leidinggeven	<ul style="list-style-type: none">- neemt leiding in de aansturing van het werk- analyseert het functioneren van het team, doet voorstellen het functioneren te verbeteren- leidt vergaderingen op effectieve en efficiënte wijze- stimuleert en motiveert teamleden bij de uitoefening van hun taak